Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)
Health Education and Improvement Wales (HEIW)

AaGIC

Diffinio'r cwmpas ar gyfer Cynllun Gweithlu Strategol

Diffinio'r cwmpas ar gyfer cynllun gweithlu strategol.

Beth yw'r cwmpas?

Un o'r camau cyntaf yn y broses o ddatblygu'ch cynllun gweithlu strategol fydd datblygu a chytuno ar gwmpas y cynllun. Gan fod cynlluniau gweithlu strategol yn tueddu i fod yn gymhleth ac yn hirhoedlog, mae'n hanfodol bod yr holl randdeiliaid allweddol ac Arweinydd y Rhaglen yn cytuno ar y cwmpas. Dylid gwneud hyn ar y dechrau a chyn bwrw iddi ag unrhyw waith sylweddol.

Mae'r cwmpas yn gwasanaethu fel map i sicrhau fod pawb ar y trywydd iawn ac yn ymdrechu i gyrraedd yr un nod. Trwy ddiffinio cwmpas y prosiect yn glir ymlaen llaw, gallwch osgoi unrhyw gamddealltwriaeth neu gamgyfathrebu yn ogystal â gordwf posibl a allai danseilio'r prosiect maes o law.

Mae diffinio'r cwmpas yn ymrwymiad sylweddol a gall gymryd sawl wythnos i gwblhau'r orchwyl. Bydd y cwmpas yn eich galluogi i ddiffinio a chytuno ar eich bwriad a'r rhesymeg dros datblygu'r cynllun. Bydd yn nodi'n glir yr hyn sydd o fewn terfynau'r gwaith a'r hyn sydd y tu hwnt i'r terfynau hynny. Bydd yn sicrhau cytundeb rhyngoch chi a'r rhanddeiliaid hanfodol cyn ymgymryd ag unrhyw waith helaeth. Bydd hefyd yn helpu i nodi a chrisialu perchnogaeth y cynllun h.y. pwy fydd yn gyfrifol am weithredu'r cynllun terfynol y cytunir arno.

Mae cwmpas cynllun gweithlu strategol yn nodi'n glir pa agweddau ar wasanaeth sy'n cael eu hystyried a pha elfennau o'r gweithlu sy'n cael eu hystyried. Yn yr un modd, mae'n nodi unrhyw elfennau o ran y gweithlu sydd y tu hwnt i ystyriaeth y cynllun a'r rhesymau am hynny.

Pam datblygu cwmpas?

Er mwyn deall eich cwmpas, rhaid i chi fod yn glir ynghylch eich rhesymau dros ddatblygu cynllun gweithlu strategol. Rhaid hefyd ichi bennu'ch amcanion a'r strategaethau i'w hystyried. Gall y camau yn y tabl isod eich helpu i ddiffinio'ch cwmpas.

Cam 1	**Deall pam y cafodd y prosiect ei ysgogi yn y lle cyntaf.** Beth sy'n cymell y prosiect, pam rydych chi'n ymgymryd ag o? A yw'n amcan strategol?
Cam 2	**Diffinio'r amcanion.** Beth rydych chi'n bwriadu ei gyflawni? Beth rydych chi'n ei ystyried yn rhinwedd eich cynllun?

Cam 3	**Dynodi'r prif gyflawniadau.** Beth fydd yr allgynnyrch neu'r allbynnau? Beth yw'ch amserlen - tymor byr, canolig a thymor hir?
Cam 4	**Nodi'r hyn sydd o fewn y cwmpas a'r hyn sydd y tu allan i'r cwmpas.** Mae angen i chi fod yn glir ynghylch beth sydd o fewn y cwmpas a beth sydd y tu allan i'r cwmpas. Sut fyddech chi'n dynodi hyn?
Cam 5	**Nodi'r cyfyngiadau.** Beth yw'r cyfyngiadau? A yw eich gwaith yn dibynnu ar fewnbwn gan eraill ynghyd â'u cytundeb a'u cymeradwyad? Pwy yw eich rhanddeiliaid? Beth yw'ch trefniadau llywodraethu?

Bydd angen i chi hefyd ddynodi perchennog y cynllun, y sawl sydd i'w cynnwys yn natblygiad y cynllun neu'r datrysiad er budd y gweithlu a sut y caiff y rhaglen/prosiect ei reoli. Mae hyn yn cynnwys y strwythur llywodraethu. Mae trefniadau llywodraethu clir yn hanfodol i sicrhau bod eich cynllun yn cael ei gyflawni'n unol â'ch amserlen a bod eich rhanddeiliaid allweddol yn cael eu nodi a'u cynnwys. Mae hefyd yn sicrhau bod gennych broses glir er budd adrodd ar gynnydd a cherrig milltir a'u monitro. Gallwch ddarllen rhagor am hyn, yn ogystal â phwysigrwydd trefniadau llywodraethu wrth ddatblygu cynllun gweithlu, yng Ngham 1 y Canllaw Cynllunio Gweithlu.

Y perchennog fel arfer yw'r unigolyn neu'r Bwrdd Rhaglen ayb sydd wedi comisiynu'r darn o waith. Wedi i chi ddynodi'r perchennog, mae angen i chi ddynodi'r gofyniad yn glir a meithrin cyd-ddealltwriaeth ohono. Hynny yw, beth yw'r deilliant y mae'r perchennog yn ei ddeisyfu.

Mae'n syniad doeth trafod gyda pherchennog / perchenogion y cynllun - mae hwn yn gam cyntaf pwysig yn natblygiad y cwmpas. Bydd yn rhoi mewnwelediad i'r hyn sydd ei angen. Bydd hefyd yn rhoi cefndir i'r rhesymau dros greu'r cynllun ac yn eich helpu i ddiffinio'r cwmpas. Mae diffinio cwmpas yn helpu i sicrhau cytundeb ar ddechrau'r rhaglen waith ac yn ymorol bod y gwaith a wneir yn hylaw ac yn sicr o gynhyrchu'r deilliannau sy'n ofynnol.

Mae datblygu'ch cwmpas yn broses greiddiol yng Ngham 1 y Chwe Cham® i Gynllunio'r Gweithlu (diffinio'r cynllun).

Sut i ddatblygu cwmpas

Gallwch ddynodi'r cwmpas trwy ymgymryd â dau gorff allweddol o waith, sef cynnal **ymchwil** a **mapio strategaeth**. Mae cynnal ymchwil yn hanfodol ar ddechrau'r broses o ddatblygu cynllun gweithlu strategol. Mae'n sicrhau'ch bod yn nodi'r cyd-destun sy'n sail i ddatblygiad y

cynllun, o safbwynt y gweithlu ac o safbwynt strategaeth. Bydd ymchwil yn amlygu meysydd ble y gallai gwaith tebyg fod wedi'i gynnal eisoes. Bydd hefyd yn fodd o graffu ar y gorwel, o ystyried natur hir dymor cynlluniau gweithlu strategol. Mae AaGIC yn datblygu canllawiau er budd cynnal ymchwil ac mae wedi cynhyrchu templed, sydd i'w ganfod yn **Atodiad 2**, i chi gofnodi a dadansoddi'ch canfyddiad.

Bydd ymgymryd â Map Strategaeth yn eich helpu i nodi'r prif ysgogwyr strategol sy'n cymell datblygiad cynllun gweithlu cenedlaethol. Efallai y bydd hefyd yn ddefnyddiol i chi gynnal sgyrsiau ymgysylltu lefel uchel gyda rhanddeiliaid allweddol. Bydd hyn yn helpu i ysbrydoli, siapio ac asesu'r cwmpas datblygol.

Yn olaf, mae hefyd yn hanfodol ichi gynnal ymarfer cwmpasu i gloriannu gweithiau eraill sydd ar y gweill e.e. o fewn eich sefydliad, y gwasanaeth neu'n genedlaethol. Gall hefyd fod yn ddefnyddiol nodi p'un a oes unrhyw ddarn cenedlaethol o waith a allai ategu cyflawniad eich cynllun. Gall enghreifftiau gynnwys gwaith sy'n cael ei wneud gan AaGIC, Rhaglenni Cenedlaethol neu Lywodraeth Cymru. Yna, dylech allu nodi cydgysylltiadau a allai ddylanwadu ar eich gwaith o ddatblygu cynllun gweithlu strategol. Bydd eich camau gweithredu o bosibl yn cyd-fynd â gwaith parhaus yn y meysydd cydgysylltiol hyn e.e. cynlluniau datblygu addysg neu rolau newydd. Bydd yr orchwyl hon yn cynnwys nodi a deall pa elfennau o'ch rhaglen waith a fydd yn cael eu dylanwadu arnynt gan gyrff eraill o waith. Bydd hefyd yn nodi pa elfennau o'ch rhaglen waith a allai ddylanwadu ar weithiau eraill. Mae templed enghreifftiol wedi'i gynnwys yn Atodiad C.

Atodiad A - Enghraifft o gwmpas prosiect

Mae'r prosiect hwn wedi'i sefydlu i amlinellu'r gwaith sy'n angenrheidiol i ategu'r rhaglen waith xxx. Bydd y gwaith hwn yn cyfrannu tuag at Amcan Strategol xxx.

Nod y prosiect yw ategu'r rhaglen xxx .... Amcanion penodol y prosiect yw:-

- Amcan 1 (e.e. Amcan IMTP 1)
- Amcan 2 (e.e. Amcan IMTP 2)

Deilliannau'r prosiect hwn fydd:

- xxx
- xxx

Mae cwmpas y prosiect wedi'i gyfyngu i ystyried xxx.

Mae cyfyngiadau'r prosiect yn cynnwys cymorth gan .... a ystyrir yn hanfodol i ategu'r gwaith hwn. Bydd hyn yn cynnwys xxx.

Enghraifft o gwmpas Gofal Sylfaenol

Ffocws ar y gweithlu sy'n gweithio'n uniongyrchol ym maes gofal sylfaenol,gan gydnabod bodmeysydd gwaith eraill yn cael eu datblygu i ystyried y gweithlu sy'n angenrheidiol iddarparu gwasanaethau cymunedol cofleidiol, gan gynnwys y rhai a ddarperir ym maes gofal cymdeithasol a chan y gwasanaethau annibynnol ac anstatudol.

Bydd y cynllun hwn yn canolbwyntio ar y canlynol:

1. Darparu gwasanaethau gofal sylfaenol mewn practisau, clystyrau neu batrymau daearyddol eraill (contractwyr annibynnol / practisau dan reolaeth / modelau a gyflogir gan Fyrddau Iechyd)

2. Y gweithlu sy'n angenrheidiol i ddarparu gofal sylfaenol i grwpiau agored i niwed (e.e. poblogaethau carchardai)

3. Y gweithlu sy'n angenrheidiol i ddarparu gofal sylfaenol brys (GPOOH) a gwasanaethau clinigol cyswllt cyntaf. (e.e. 111)

Atodiad B – Templed ar gyfer Ymchwil

Canllawiau

Mae'n bwysig bod eich cynllun gweithlu'n cynnwys penderfyniadau wedi'u llunio ar sail tystiolaeth. Bydd y templed hwn yn eich helpu i grynhoi'r ymchwil a'r astudiaethau sydd wedi'u cynnal. Gellir defnyddio'r templed i'ch helpu i ddatblygu'r camau gweithredu a'r argymhellion ar gyfer eich cynllun. Gellir ei ddefnyddio hefyd i ategu'r hyn rydych yn ei wybod eisoes.

Nid yw'r cyhoeddiadau a gynhwysir yn ddogfen hon yn strategaethau o eiddo'r Llywodraeth. Felly, nid yw'n ***ORFODOL*** i chi eu hymgorffori yn eich cynllun. Mae'r ymarfer hwn yn bwysig er mwyn ichi fod yn ymwybodol o'r hyn sy'n digwydd ac unrhyw ganfyddiadau arwyddocaol a ddaw i'r amlwg yn sgil yr ymchwil.

Templed Ymchwil				
Dolenni i ddogfennau/cyhoeddiadau	**Beth mae'r ddogfen/cyhoeddiad yn ei ddatgelu am y gweithlu?**	**Beth mae'r ddogfen/cyhoeddiad yn ei ddatgelu am dechnoleg ddigidol a'i heffaith o ran galluogi'r gweithlu?**	**Beth yw'r prif argymhellion gan gyrff proffesiynol / colegau brenhinol?**	**A oes unrhyw argymhellion eraill gan sefydliadau eraill (h.y. *Kings Fund*, Ymddiriedolaeth Nuffield ac ati)?**
Sicrhewch fod yr ymchwil rydych yn ei ddefnyddio yn gyfoes ac yn gywir. Ystyriwch amrywiaeth o elusennau a chyrff proffesiynol a allai fod yn cynnal ymchwil e.e. MacMillan ar gyfer gwasanaethau canser neu'r NMC os ydych yn ystyried y gweithlu Nyrsio a Bydwreigiaeth.		Dylid ystyried arloesedd digidol a thechnolegol ar gyfer pob cynllun yn sgil datblygiadau hynod gyflym ym mhob maes.	Gwiriwch a oes unrhyw gyrff proffesiynol neu golegau brenhinol wedi darparu argymhellion ar gyfer y maes ymchwil hwn.	Mae Ymddiriedolaeth Nuffield a *Kings Fund* yn cynnal ymchwil er budd iechyd a gofal cymdeithasol, felly mae'r rhain yn sefydliadau addas i'w hystyried.

Atodiad C – Templed ar gyfer ymarfer Cwmpasu i gloriannu gweithiau eraill

Cwmpasu gweithiau eraill a allai ddylanwadu ar eich cynllun gweithlu neu a allai gael eu dylanwadu arnynt **Canllawiau** Dylai eich ymarfer cwmpasu gynnwys unrhyw raglen neu brosiect penodol o fewn eich sefydliad. Dylai hefyd gynnwys cyrff/rhaglenni eraill sy'n berthnasol i'ch sefydliad neu'ch cynllun gweithlu, er enghraifft AaGIC, DHCW, Rhaglenni Cenedlaethol a'r Gymraeg.			
Manylion Cyswllt	**Prosiect / Rhaglen**	**Amcanion**	**Sut mae hyn yn ategu'r cynllun gweithlu**
Mae Gweithrediaeth GIG Cymru yn lle da i ddechrau ar gyfer Rhaglenni Cenedlaethol. Ewch at wefan AaGIC ar gyfer Cynllunio'r Gweithlu Cenedlaethol Portffolio a RhaglenniIechyd a Gofal Digidol Cymru			